

Dálkkádatrievdamat leat okta min áigge stuorimus hástalusain, ja ártkalaš guovlu lea okta dain guovlluin máilmmis gosa dán rádjai leat eanemusat čuohcan. Dát rievdamat leat stuorra áittan álgoálbmogiidda ja leat stuora boahteáiggi ekonomalaš ja kultuvrralaš hástalusat.

Álgoálbmogat leat eallán dáid guovlluin buolvvaid čađa ja heivehan árbevirolaš eallinvugiid ártkalaš birrasii. Dákkár eallinvuohki, mii lea nu lahka luonddu, dagaha ahte dát olbmot oidnet birasrievdademiid. Miehtá ártkalaš guovllu leat álgoálbmogat dieđihan rievdamiid. Dás lea earret eará sáhka das ahte dálkkit rievddadit eanet go ovdal, eanet arvves dálvit, ahte mearrajiekŋa asehuvvá ja suddá ja ahte leat stuorit bárut mat dagahit erošuvnna. Guovllut, gos lea leamaš girsi (permafrost) birra jagi, vásihit dál ahte dat suddá geasset.

Dát dálkkádatrievdamat dáhpáhuvvet nu jođánit, ahte olbmot eai olle heivehit iežaset daidda. Dát váikkuhit olbmuide mángga servodagain, ja leat maddái áittan kultuvrraid ceavzimii.

Bargobihtát:

1. Man galle álgoálbmotjoavkku leat ártkalaš guovllus? Makkár ártkalaš álgoálbmogiid birra leat don gullan?

2. Makkár riikkat ártkalaš guovllus leat?

3. Loga artihkkala dutkanbohtosiid birra: <http://www.grida.no/polar/news/2445.aspx?p=9>
Digaštala huksemiid váikkuhusa ártkalaš guovlui ja earenoamážit álgoálbmogiid ektui.

4. Oza dieđuid Kalalit Nunata (Ruonáeatnama) birra. Geavat statistihka maid gávnnat dán neahttasiiddus: <http://www.stat.gl/Home/tabid/36/language/da-DK/Default.aspx>

Čilge gávdnosiid:

a) Kalalit Nunat – geográfalaš čilgehus makkár guovlu lea

á) Demografiija – álbmotpyramiida, čearddalašvuolta, álbmotovdáneapmi

b) Makkár resurssaid ávkkástallet?

c) Ealáhusstruktuvra